

GENTILES quoque, Iudeos, Turcos, tametsi in Christum minime credant, modo pie uiuant, Nachricht von der Neuen Secte der Schefferianer und Zinzendorffianer, 1729. Nachricht. II. Cautius quoque haud dubie solidiusque ea poni potuissent, quae AVCTOR Labadismi, Pietismi fonte, p. 37. merito attendit, quod scilicet Deus Gentilibus, hodie uinentibus, fidem et Euangelium, Maioribus eorum patefactum, quod retinere debuissent, neglectum uero et amissum, NON IMPVTE; tametsi BECKERVS. Prof. Moral. Rostoch, in der abgenoethigten Vertheidigung, 1734 uarie limitans, sua haec excusare uelit, iterato asseuerans, et a Pietismo, quem pestem uocat, p. 4. 31. et ab hac opione, se esse alienum, Gentiles, sine fide in Christum, fore aliquando saluos, l. c. p. 13 seq.

X. In uocatione hac indirecta, instinetus illi naturales dominantur maxime, notitia illa naturalis, modo non adeo supprimeretur a γῆς male θοῖς ἐξω, ut, uel sic, se maxime efficerent aliquando αὐτοπολογῆσι. Naturalē isthanc notitiam ab iniuriis Scholasticorum, Calvinianorum, tractat, Pontificiorum, Arminianorum, Socinianorum, Photinianorum aliorumque, malestue strenueque vindicarunt atque defendenterunt QVENSTEDIVS, in Syst. P. I. C. VI. p. 255. seqq. SEB. SCHMIDIVS, in Exercit. Theol. p. 113. GERHARDVS, in Exegesi, p. 665. HUTTERVS, in LL. p. 383 388. VOSSIUS, in Hist. Pelag. p. 363. SCHERZERVS, in Colleg. Anti-Soc. p. 31. GRAPIVS, in Theol. recens controu. P. I. p. 26. seqq. Dupliciter autem haec notitia naturalis consideranda occurrit, ut ea hinc ἐμφύλος, siue natura impressa, insita et implantata; hinc uero, ἐπικτηνός, seu acquisita, in uastissimi huius uniuersi contemplatione, dicatur. Ἐμφύλος θεογνωσία est, a primo hominis halitu, habitus innatus, nulla interueniente specie quadam intelligibili et discursu, seu obiecto, in sensus incurrente, cognoscendi ens quoddam summum. Hanc definitionem ARNOBIVS, contra Gentes, L. I. p. 18. sequenti adprobat assertione: Quisnam est hominum, qui non, cum istius Principis notione, diem primae nativitatis intrauerit? cui non sit ingenitum, non affixum, ipsi pene in Genitalibus matris non impressum, non insitum, esse Regem ac Dominum, cunctorum, quaecunque sunt, moderatorem? Sic Balduinum quoque notitiam naturalem insitam inscriptionem in prima creatione factam, dixisse, perhibet SCHMIDIVS, in Comment. ad